

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри - д-р політ.н., доц. Шипунов Г. В.

Силабус з навчальної дисципліни «Сучасна риторика»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для
здобувачів з спеціальності 033 «Філософія»

Львів 2021 р.

Назва курсу	Сучасна риторика
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 033 - Філософія
Викладач (-і)	Гарбадин Андрій Стефанович, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	garbadin@gmail.com (032) 239-44-62
Консультації по курсу відбуваються	щосереди, 15.00-17.00 год. (філософський факультет, вул. Університетська, 1, ауд. 204) Онлайн-консультації
Сторінка курсу	
Інформація про курс	<p>“Сучасна риторика” є дисципліною вільного вибору для студентів другого року навчання магістратури спеціальності “Філософія”. Оволодіння комунікативною компетентністю – одна з найважливіших умов самореалізації, соціалізації людини, її затребуваності на ринку праці, по суті це найважливіша умова розкриття себе в умовах сучасного світу. Дисципліна викладається в 3 семестрі 6 курсу в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>

Коротка анотація курсу	<p>Завдання даного курсу – перевести публічний виступ із покарання у винагороду. Навчити сприймати себе та аудиторію, будувати промову ефективно як на вербальному, так і невербальному рівні, долати переживання та виробити власний стиль публічного виступу для кожного – в цьому вся суть запропоновано курсу.</p> <p>Даний курс витримує практичну спрямованість – основним для нас орієнтиром є формування ефективної моделі самопрезентації кожного студента, а також виявлення особистих лідерських якостей, формування чіткого уявлення про ідею власного розвитку.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу – навчити студентів технік та прийомів ефективного виступу перед аудиторією, сформувати індивідуальний стиль виступу та манеру самопрезентації.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Навчитись розробляти план публічного виступу; • Освоїти логічність викладу матеріалу; • Оволодіти навичками взаємодії з аудиторією; • Ефективно використовувати додаткові засоби та мультимедіа у публічному виступі; • Удосконалити власну модель вербальної та невербальної передачі змісту аудиторії; • Засвоїти основи мовленнєвої майстерності у професійно значущих риторичних ситуаціях; • Сформувати чітке уявлення про імідж власного бренду; • Виявити лідерські якості у кожного; • Оволодіти методикою риторичного аналізу.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андерсон К. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів / К.; Наш Формат; 2016. 2. Аткинсон М. Виступать легко: Все, что вам нужно знать о речах и презентациях / Макс Аткинсон ; Пер. с англ. — 2-е изд. — М.: Альпина Пабlishерз, 2011. — 293 с. 3. Галло К. iПрезентация. Уроки убеждения от лидера Apple Стива Джобса 4. Галло К. Презентации в стиле TED: 9 приемов лучших в мире выступлений / Кармин Галло; Пер. с англ. — М.: Альпина Пабlishер, 2015. 5. Гофман И. Представление себя другим в повседневной жизни / Пер. с англ, и вступ. статья А. Д. Ковалева — М.: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2000. — 304 с.

6. Губер П. Расскажи, чтобы победить / — М. : Эксмо, 2012. — 420 с.
7. Донован Д. Выступление в стиле TED. Секреты лучших в мире вдохновляющих презентаций / Джереми Донован ; пер. с англ. В. Шульпина. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. — 208 с.
8. Дуарте Н. Illuminate: как говорить вдохновляющие речи и создавать эффективные презентации, способные изменить историю / Н. Дуарте — «Эксмо», 2016
9. Дуарте Н. Resonate. Захвати аудиторию своей яркой историей / пер. с англ. С. Кировой. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2012. — 264 с.
10. Дуарте Н. Slide:ology. Искусство создания выдающихся презентаций / пер. с англ. Елены Смирновой. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2012. — 288 с.
11. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2003. — 311с.
12. Пиз А. Язык телодвижений. – М., 1995.
13. Пинк Д. Драйв: Что на самом деле нас мотивирует / Дэниел Пинк; Пер. с англ. — М.: Альпина Паблишер, 2013.
14. Сагач Г.М. Риторика. – К.: Вид. дім „Ін Юре”, 2000. – 568 с.
15. Галер Р., Санстейн К. Nudge. Архитектура выбора. Как улучшить наши решения о здоровье, благосостоянии и счастье / Р. Галер, К. Санстейн ; пер. с англ. Е. Петровой ; [науч. ред. С. Щербаков]. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2017. – 240 с.
16. Трейси Б. Убеждение. Уверенное выступление в любой ситуации / — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2015. — 256 с.
17. Хорн С. Как выделить свой бренд из толпы. Подберите идеальное название, слоган и фразу презентацию для чего угодно. Минск: Попурри, 2014.
18. Хьюмс Д. Секреты великих ораторов. Говори как Черчилль, держись как Линкольн / Джеймс Хьюмс / — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. — 304 с.
19. Чалдини Р. Психология влияния. Убеждай, воздействуй, защищайся. — СПб.: Питер, 2010. — 336 с.
20. Янг Ш. Привычки на всю жизнь. Научный подход к формированию устойчивых привычек / пер. с англ. В. Горохова. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 272 с.

Додаткова:

1. Беркун С. Исповедь оратора. Секретные сведения о том, как зарабатывать 30 000 долларов в час. - Пер. с англ. - СПб: Символ-Плюс, 2010. - 240 с.

2. Бишоп Г. Дж. Unfu*k yourself. Парься меньше, живи больше / пер. с англ. Ю. Спирина. / — М. : Эксмо, 2016. — 240 с.
3. Бондаренко В.В. Риторика: конспект лекцій. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2008. – 121 с.
4. Вердербер Р., Вердербер К. Психология общения. — СПб.: ПРАЙМ ЕВРОЗНАК, 2003. — 320 с.
5. Вильямс Р. Дизайн для НЕдизайнеров. – Пер. с англ. – СПб: Символ-Плюс, 2008 – 192 с.
6. Годин С. Фиолетовая корова. Сделайте свой бизнес выдающимся / — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2018. — 160 с.
7. Гоулман Д. Фокус. О внимании, рассеянности и жизненном успехе / – М.: АСТ, 2015. – 384 с.
8. Гоулман Д. Деструктивные эмоции / Д. Гоулман // Пер. с англ. О. Г. Белошеев.— Мн.: ООО «Попурри», 2005.— 672 с.
9. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / пер. с англ. А. Исасва. — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. — 560 с.
10. Джеймс М., Джонгвард Д. Рожденные побеждать. 10 ключей к пониманию, почему одни люди добиваются успеха, а другие нет / — М. : Эксмо, 2019. — 352 с.
11. Дирксен Дж. Искусство обучать: как сделать любое обучение нескучным и эффективным / Манн, Иванов и Фербер; Москва; 2013.
12. Кейн, С. Интроверты. Как использовать особенности своего характера // Манн, Иванов и Фербер, Эксмо; Москва; 2013
13. Милгрэм С. Как хороший человек становится негодяем. Эксперименты о механизмах подчинения. Индивид в сетях общества / Милгрэм С. – АСТ; Москва; 2018.
14. Мортон С. Лаборатория презентаций: Формула идеального выступления / Альпина Паблишер; Москва; 2016.
15. Палмер, С. Пришел, увидел, убедил. Как сделать предложение, от которого не смогут отказаться / Стефани Палмер ; пер. с англ. Екатерины Каплуновой. - М. : Манн, Иванов и Фербер, 2008. - 304 с.

Електронні джерела:

1. Kahneman D., Jack L. Knetsch J. L., Thaler R. H. Anomalies: The Endowment Effect, Loss Aversion, and Status Quo Bias. / Kahneman D., Jack L. Knetsch J. L., Thaler R. H. // The Journal of Economic Perspectives,

- 5(1). – 1991. – P. 193–206. Access mode :
https://www.princeton.edu/~kahneman/docs/Publications/Anomalies_DK_JLK_RHT_1991.pdf
2. Mullainathan S., Thaler R. H. Behavioral Economics [Electronic resource] / Mullainathan S., Thaler R. H. // NBER Working Paper. – 2000. – No. w7948. – Access mode : <https://ssrn.com/abstract=245733>
 3. Ohman A., Soares J.F. On the automaticity of phobic fear: Conditional skin conductance responses to masked phobic stimuli. *Journal of Abnormal Psychology*, 102, 1993, 121-132
 4. Patel H., Lansford L. Identity, voice and collaboration: Tips for bringing big ideas from TED Talks into the classroom.
 5. Rachman S., Hodgson R. Obsessions and compulsion. New York: Prentice-Hall, 1980
 6. Samson, A. (Ed.) *The Behavioral Economics Guide 2016* (with an introduction by Gerd Gigerenzer) [Electronic resource] / Samson, A. (Ed.) // 2016. – Access mode : <http://www.behavioraleconomics.com>.
 7. Solomon R. L., Wynne L. C. Traumatic avoidance learning: The principles of anxiety conservation and partial irreversibility. // *Psychological*
 8. Sunstein C. R. ‘Better Off, as Judged by Themselves’: Bounded Rationality and Nudging. Forthcoming. / Sunstein C. R. // *Routledge Handbook on Bounded Rationality*. – 2017. Access mode : <https://ssrn.com/abstract=3059310>
 9. Sunstein C. R. *The Rise of Behavioral Economics: Richard Thaler's ‘Misbehaving’*. / Sunstein C. R. // *Harvard Public Law Working Paper*. – 2016. – No. 16-01. Access mode : doi.org/10.2139/ssrn.2715708
 10. Thaler R. H. From Homo economicus to Homo sapiens [Electronic resource] / Thaler R. H. // *Journal of Economic Perspectives*, - 2000. – Vol. 14. – № 1. – P. 133–141. Access mode : <https://faculty.chicagobooth.edu/richard.thaler/research/pdf/homo.pdf>
 11. Thaler R. H. *Behavioral Economics: Past, Present and Future*. / Thaler R. H. // 2016. Access mode : doi.org/10.2139/ssrn.2790606
 12. Thaler R. H. Mental accounting matters. / Thaler R. H. // *Journal of Behavioral Decision Making*, 12. – 1999. – P. 183–206. Access mode : <https://search.proquest.com/openview/55339ba22eb42e7e24ebbf56fba7795/1?pq-origsite=gscholar&cbl=36333>
 13. Thaler R. H. Some empirical evidence on dynamic inconsistency. / Thaler R. H. // *Economics Letters* 8. – 1981. – P. 201–207. Access mode : [https://doi.org/10.1016/0165-1765\(81\)90067-7](https://doi.org/10.1016/0165-1765(81)90067-7)
 14. Thaler R. H. *Toward a positive theory of consumer choice* [Electronic resource] / Thaler R. H. // *Journal of Economic Behavior and Organization* 1. – 1980. – P. 39–60. – Access mode :

	<p>http://www.eief.it/butler/files/2009/11/thaler80.pdf</p> <p>15. Thaler R. H., Shefrin H. M. An Economic Theory of Self-Control. / 3. Thaler R. H., Shefrin H. M. // Journal of Political Economy – 1981. – vol. 89. no. 2. Access mode : http://faculty.chicagobooth.edu/richard.thaler/research/pdf/an%20economic%20theory%20of%20self-contol.pdf</p>
Тривалість курсу	___90___ год
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять. 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття загальної риторики; • умови, що визначають самопрезентацію; • стратегії та техніки самопрезентації. • прийоми словесної наочності; • етапи підготовки усної промови; • критерії оцінки промови; • види промов; • невербальні засоби спілкування; • яким чином будувати власний стиль публічного виступу.

	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вести розгорнутий монолог з фахової проблематики; • керувати враженнями про себе; • вести ефективну, конструктивну бесіду на будь-яку тему з кола зацікавлень культурної, високоосвіченої людини; • володіти етикою оратора; • виробити індивідуальний образ оратора, власний ораторський стиль; • організувати взаємодію з аудиторією, налагодити контакт, зворотній зв'язок, спілкування; • підготувати публічний виступ; • давати загально риторичну оцінку ефективності продукту мисленнево-мовленнєвої діяльності; • вдосконалювати техніку мовлення (дикції, якостей голосу, інтонації тощо); • знаходити можливі засоби переконання відносно предмета мовлення та правильної побудови аргументу, який складається з ідеї, її обґрунтування та розташування. •
Формат курсу	Очний
Ключові слова	Самопрезентація, публічний виступ, мотивація, вербальна комунікація, невербальна комунікація, аналіз аудиторії, індивідуальний імідж.
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	-

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Лекції Колаборативне навчання Дискусії
Необхідні обладнання	Проектор Роздатковий матеріал Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 10 балів – МК 1 10 балів – МК 2 10 балів - презентація 10 балів - індивідуальне завдання 10 балів - виконання домашніх завдань та ведення тематичного словника 50 балів – за залік Підсумкова максимальна кількість балів 100
Питання до заліку чи екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самопрезентація: структура та основні стратегії. 2. Сучасні підходи до мотивації. Мотивація 3.0. 3. Внутрішня мотивація. Відповідь на головне запитання. 4. Природа страху та фобій публічних виступів. 5. Причини страхів публічних виступів. 6. Негативні засоби боротьби зі страхами публічних виступів. 7. Позитивні засоби боротьби зі страхами публічних виступів. 8. Ораторська впевненість. 9. Відчуття часу у публічному виступі. 10. Важливість форми подачі змісту. 11. Найтипівіші недоліки мови.

12. Робота з дикцією та диханням.
13. Корегування гучності та інтонація.
14. Паузи та темп у публічному виступі.
15. Контроль та межі вияву емоцій у публічному виступі.
16. Вправи для покращення мови.
17. Як розпізнати брехню по голосу.
18. Співвідношення вербальних і невербальних сигналів у спілкуванні.
19. Як підходити до трибуни.
20. Погляд. Контакт очима із аудиторією.
21. Індивідуальні особливості міміки, її корегування.
22. Жестикуляція у публічних виступах.
23. Базові варіанти положення рук.
24. Добір правильної позиції для публічного виступу.
25. Організація простору спілкування.
26. Як рухатися перед аудиторією.
27. Манера виступу.
28. Підготовка до написання тексту.
29. Розробка основної ідеї.
30. Визначення цілі виступу.
31. Збір та добір матеріалу.
32. Вибір та формулювання теми виступу.
33. Техніки формулювання вступу.
34. «Сценарій» виступу та основної частини.
35. Три ключові тези, контраст та антагонізм, статистика та цитати у публічних виступах.
36. Як складати та добирати історії у публічні виступи.
37. Техніки формулювання висновку.
38. Як розпочати промову та представити себе аудиторії.
39. Читання написаного тексту.
40. Імпровізована та вивчена напам'ять промова.
41. Виступ із опорою на конспект.

	<ol style="list-style-type: none"> 42. Форматування тексту та редагування ключових слів. 43. Значення приміщення та кафедри для виступу. 44. Реквізит: дошка, фліпчарт, роздаткові матеріали. 45. Сучасна ідеологія слайдів. Основні способи презентацій. 46. Правильне оформлення мультимедіа презентацій. 47. Значення індивідуального бренду для виступу. 48. Вплив статусу на виступ. 49. Правила вияву індивідуальності у виступі. 50. Як вести профіль у соціальних мережах. Віртуальний імідж. 51. Гумор як елемент публічного іміджу. 52. Візуальний імідж спікера. 53. Персональний брендинг лідерства. 54. Відношення до потенційної аудиторії. 55. Значення емпатії у публічних виступах. 56. Правила підготовки до аудиторії. 57. Як вивчати потенційну аудиторію. 58. Як зрозуміти очікування аудиторії. 59. Як правильно задавати запитання. 60. Як реагувати та відповідати на запитання. 61. Реакція на некоректну поведінку аудиторії. 62. Як конструктивно сприймати критику. 63. Теза та аргумент. Правила оформлення та типові помилки. 64. Логічні методи аргументації. 65. Психологія аргументації. Уроки поведінкової економіки. 66. Маніпулятивні методи аргументації. 67. Види публічних виступів. Протокольні-етикетні промови. 68. Правила розробки та проголошення вітань.
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 4 акад. год.	<p><i>Тема 1: Самопрезентація, мотивація та страх у публічних виступах.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Самопрезентація: структура та основні стратегії. 2. Сучасні підходи до мотивації. Мотивація 3.0. 3. Внутрішня мотивація. Відповідь на головне запитання. 4. Природа страху та фобій публічних виступів. 5. Причини страхів публічних виступів. 6. Негативні засоби боротьби зі страхами публічних виступів. 7. Позитивні засоби боротьби зі страхами публічних виступів. 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

	8. Ораторська впевненість.					
Тиж. 2. 4 акад. год.	<p>Тема 2: Вербальна самопрезентація у публічних виступах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відчуття часу у публічному виступі. 2. Важливість форми подачі змісту. 3. Найтипівіші недоліки мови. 4. Робота з дикцією та диханням. 5. Корегування гучності та інтонація. 6. Паузи та темп у публічному виступі. 7. Контроль та межі вияву емоцій у публічному виступі. 8. Вправи для покращення мови. 9. Як розпізнати брехню по голосу. 	Лекція	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-20	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

Тиж. 3. 4 акад. год.	<p>Тема 3 Невербальна самопрезентація у публічних виступах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення вербальних і невербальних сигналів у спілкуванні. 2. Як підходити до трибуни. 3. Погляд. Контакт очима із аудиторією. 4. Індивідуальні особливості міміки, її корегування. 5. Жестикуляція у публічних виступах. 6. Базові варіанти положення рук. 7. Добір правильної позиції для публічного виступу. 8. Організація простору спілкування. 9. Як рухатися перед аудиторією. 10. Манера виступу. 	Лекція	Презентація, відеоматеріали	1-10	Виконання індивідуального завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 4. 4 акад. год.	<p>Тема 4. Як написати текст виступу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка до написання 	Дискусія, групова робота	Презентація, Відеоматеріали Навчально-	1-10	Написання Есе Ведення тематичного	

	<p>тексту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Розробка основної ідеї. 3. Визначення цілі виступу. 4. Збір та добір матеріалу. 5. Вибір та формулювання теми виступу. 6. Техніки формулювання вступу. 7. «Сценарій» виступу та основної частини. 8. Три ключові тези, контраст та антагонізм, статистика та цитати у публічних виступах. 9. Як скласти та добирати історії у публічні виступи. 10. Техніки формулювання висновку. 		методичні матеріали		словника Підготовка презентації	
<p>Тиж. 5. 4 акад. год.</p>	<p><i>Тема 5. Варіанти публічних виступів. Реквізит та мультимедіа.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як розпочати промову та представити себе аудиторії. 2. Читання написаного тексту. 3. Імпровізована та вивчена напам'ять промова. 4. Виступ із опорою на конспект. 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Підготовка авторської анкети Проведення дослідження	

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Форматування тексту та редагування ключових слів. 6. Значення приміщення та кафедри для виступу. 7. Реквізит: дошка, фліпчарт, роздаткові матеріали. 8. Сучасна ідеологія слайдів. Основні способи презентацій. 9. Правильне оформлення мультимедіа презентацій. 					
<p>Тиж. 6. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 6. Імідж індивідуального бренду.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. - Значення індивідуального бренду для виступу. 2. Вплив статусу на виступ. 3. Правила вияву індивідуальності у виступі. 4. Як вести профіль у соціальних мережах. Віртуальний імідж. 5. Гумор як елемент публічного іміджу. 6. Візуальний імідж спікера. 7. Персональний брендинг лідерства. 	Круглий стіл	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

<p>Тиж. 7. 4 акад. год.</p>	<p><i>Тема 7. Аналіз потенційної аудиторії.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відношення до потенційної аудиторії. 2. Значення емпатії у публічних виступах. 3. Правила підготовки до аудиторії. 4. Як вивчати потенційну аудиторію. 5. Як зрозуміти очікування аудиторії. 6. Як правильно задавати запитання. 7. Як реагувати та відповідати на запитання. 8. Реакція на некоректну поведінку аудиторії. 9. Як конструктивно 	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	

	сприймати критику.					
Тиж. 8. 4 акад. год.	<p>- Тема 8. <i>Техніки ефективної аргументації.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теза та аргумент. Правила оформлення та типові помилки. 2. Логічні методи аргументації. 3. Психологія аргументації. Уроки поведінкової економіки. 4. Маніпулятивні методи аргументації. 5. Види публічних виступів. Протокольні-етикетні промови. 6. Правила розробки та проголошення вітань. 7. Замість Post Scriptum. Шукайте свою «Ідею». 	Дискусія, групова робота	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	10-24	Застосування методики чи тесту Проведення дослідження	